

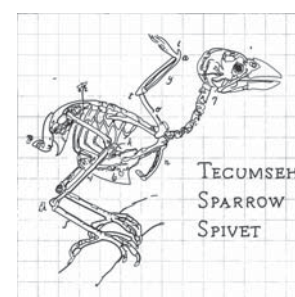
CAPITOLUL 1

Telefonul a răsunat într-o după-amiază târzie de august pe când Gracie, soră-mea mai mare, și cu mine stateam pe veranda din spate și depănușam porumb în niște găleți mari de tablă. Gălețile păstrau încă urme mărunte de dinți rămase de primăvara trecută, când Foartebine, dulăul nostru de la fermă, se deprimase și se apucase să roadă metal.

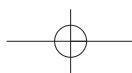
Ar trebui, poate, să lămuresc lucrurile. Când spun că eu și Gracie depănușam porumbul, vreau de fapt să spun că Gracie depănușa porumb, iar eu desenam o diagramă într-unul din carnetele mele albastre cu arc, care arăta exact *cum* depănușa ea porumbul.

Carnetele mele erau organizate pe culori. Cele *albastre*, înșiruite frumos de-a lungul peretelui de sud al camerei mele, erau rezervate „Hărților cu Oameni Care Fac Chestii”, spre deosebire de carnetelele *verzi* de pe peretele dinspre est, care conțineau hărți zoologice, geologice și topografice, sau de

Eram într-o continuă ofensivă împotriva curioasei entropii care apăsa micul meu dormitor ticsit până la refuz cu sedimentele vieții de cartograf: echipament de marcaj, telescoape vechi, sextante, colaci de frânghie, borcane cu ceară de iepure, busole, baloane meteorologice pleoștite și urât mirositoare, un schelet de vrabie așezat pe bancul de lucru. (În exact momentul nașterii mele, vrabia se izbise mortal de fereastră bucătăriei. Un ornitolog cu picioare țepene din Billings a refăcut scheletul sfărâmat, și astfel m-am pricopsit cu încă un nume: Sparrow – vrabie).

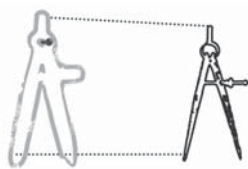

**Scheletul Vrabiei
din Carnetul V214**

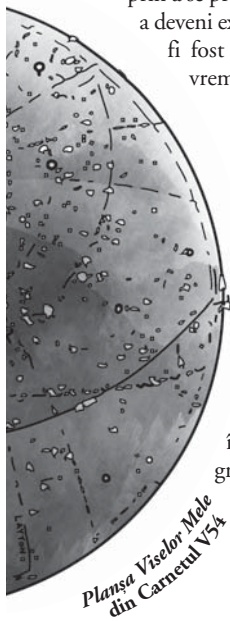
Și cred că avea dreptate.

Fiecare instrument din camera mea atârna într-un cui, iar pe perete, în spatele fiecărei piese desenasem conturul fiecărui aparat, ca pe un ecou al obiectului real, așa că știam întotdeauna dacă lipsea ceva și unde trebuia pus la loc.

Totuși, chiar și cu un asemenea sistem, lucrurile mai cădeau ori se spărgeau; uneori formau grămezi în mijlocul camerei, iar metodele mele de orientare păreau să se dezintegreze. Aveam doar doisprezece ani, însă, traversând inevitabil mii de răsărituri și apusuri, trecând prin desenatul și redesenatul a mii de hărți, încorporasem faptul că orice lucru sfârșește prin a se prăbuși în el însuși, iar a deveni excesiv de organizat ar fi fost doar o pierdere de vreme.

Camera mea nu făcea excepție de la principiul de mai sus. Nu era nimic neobișnuit în a mă trezi în mijlocul nopții cu patul plin de instrumente pentru desenat hărți, de parcă spiritele nocturne ar fi încercat să-mi cartografieze visele.

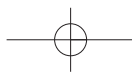

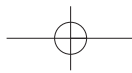
cele *roșii* de pe peretele dinspre vest, în care inventariasem anatomii de insecte în caz că mama, Dr. Clair Linneaker Spivet, avea să-mi solicite vreodată serviciile.

Încercasem cândva să întind hărți pe peretele sudic al camerei, însă în frenezia organizării uitasem momentan că acolo se afla intrarea în cameră, iar când Dr. Clair deschisese ușa să mă anunțe că cina e gata, raftul îmi picase în cap. M-am dezmeticit pe covorul meu cu Lewis și Clark, acoperit de cartone și de conținutul raftului. „Am murit?” întrebasesm știind că ea n-avea să-mi spună oricum, chiar să fi fost așa.

„Să nu-ți lași niciodată munca să te pună la pământ”, îmi spusese Dr. Clair din cadrul ușii.

Ferma noastră era situată puțin mai la nord de Divide, Montana, un orașel minuscul pe care nici nu-l observai de pe autostradă dacă se nimerea să schimbi vreun post de radio la momentul nepotrivit. Înconjurat de Munții Pionierilor, Divide era așezat într-o vale aplatizată, presărată cu tufe de salvie și bușteni pe jumătate arși, rămași de pe vremea când oamenii chiar obișnuiau să trăiască pe aici. Calea ferată venea dinspre nord, Râul Bulboanei dinspre vest și amândouă o apucau spre sud, în căutare de pășuni mai verzi. Fiecare cu felul său de a se deplasa și cu atmosfera proprie: calea ferată înainta fără să pună întrebări stâncii prin care săpa, cu șinele de fier turnat mirosind a unsoare și cu traversele de lemn răspândind izul dulceag și rânced de gudron. Prin contrast, Râul Bulboanei vorbea cu pământul în vreme ce-și croia drumul șerpuitor prin vale, adunând pâraiele și alegând, discret, calea minimei rezistențe. Bulboana mirosea a mătasea-broaștei, a măr și a salvie, uneori a afine, dacă era perioada potrivită din an, cu toate că de mulți ani nu mai fusese perioada potrivită.

VESTUL

Deja trenul nu mai oprea în Divide, și doar marfarul Union Pacific trecea duindu-l prin vale la 6:44 am, 11:53 am și 5:15 pm, poate cu o aproximație de câteva minute, în funcție de starea vremii. Vremurile de glorie ale mineritului din Montana erau de mult apuse; trenurile n-aveau de ce să mai oprească.

Cândva, în Divide fusese și o tavernă.

„Cârciuma Luna Albastră“, așa îi zisesem eu și fratele meu Layton în timp ce pluteam pe apa pârlului, cu nasurile ițite țâfnos în sus, de parcă numai lumea bună ar fi frecventat localul, deși, privind în urmă, probabil că era tocmai pe dos: la vremea aceea Divide era o așezare de fermieri căpoși și de pescari împătimiți, plus, ocazional, câte-un atentator cu bombe, iară nu una de filfizoni, cu gândul la scheme de budoar.

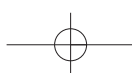
Layton și cu mine nu fuseserăm niciodată la Luna Albastră, însă gândul la ce și la cine ar fi putut fi înăuntru devenise piatra de temelie a multora din închipuirile noastre, în vreme ce pluteam pe spate. Luna Albastră a ars din temelii la puțin timp după ce a murit Layton, însă pe atunci, chiar și înghițită de flăcări, nu mai era un vehicol al imaginației; ajunsese o clădire arzând ca atâtea altele, și arsă e și acum, în vale.

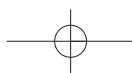
Dacă stai unde era altădată peronul vechii gări, lângă semnul alb și ruginit pe care, dacă-ți mijești ochii cum trebuie, încă mai poți citi **DIVIDE** – din punctul ăsta, dacă te îndrepti spre nord, folosind busola, soarele, stelele sau intuiția, și apoi mergi 4,73 mile croindu-ți drum cu bățul printre tufele dese-perie din susul râului și apoi tot în sus pe dealurile acoperite cu pini Douglas, o să dai peste poarta din față a micuței noastre ferme, Coppertop¹, cuibărită pe un platou izolat, înalt de 5.343 de picioare, la o aruncătură de băț spre sud de cumpăna continentală a apelor de la care orașul și-a căpătat numele².

Cumpăna, o, cumpăna! Am crescut sub semnul acestui impunător hotar, iar existența lui liniștită, infailibilă mi-a pătruns adânc în oase și în creier.

¹ În limba engleză, „acoperiș de cupru“ (*n.t.*).

² În limba engleză *Divide* înseamnă „cumpăna apelor“ (*n.t.*).

OPERELE ALESE ALE LUI T.S. SPIVET

Cumpăna Continentală la Scară
din Carnetul A58

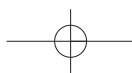
Cumpăna era o frontieră masivă, întinsă, stabilită nu de politică, religie sau război, ci de mișcări tectonice, granit și gravitație. Ce-i curios este că niciun președinte al Statelor Unite n-a transformat-o vreodată în graniță prin lege, cu toate că așezarea sa a afectat extinderea și formarea frontierei americane într-o miriadă de feluri neștiute. Santinela asta colțuroasă a împărțit bazinele hidrologice ale națiunii în estic și vestic, în Atlantic și Pacific – iar pentru vest apa însemna aur, așa că unde ajungea apa urmau să ajungă și oamenii. Picăturile de ploaie duse de vânt la două mii de ferma noastră se colectau în jgheaburi și formau pâraie care ajungeau, prin bazinul râului Columbia, direct în Pacific, în vreme ce apa din pârâul Feely, pârâul nostru, a fost binecuvântată cu sarcina de a călători o mie de mii în plus, tocmai până în mlaștinile din Louisiana, înainte de a se vărsa, prin delta reavănă, în Golful Mexic.

Layton și cu mine aveam obiceiul să urcăm pe Pasul Chelului, exact în centrul înălțat al cumpenei – el pășind cu grijă să nu verse paharul cu apă ținut între palme, în timp ce eu feream un aparat de fotografiat rudimentar, o cameră obscură, pe care-o înjghebasem dintr-o cutie de pantofi. Îl fotografiam vărsând apă de ambele părți ale crestei, alergând când de-o parte când de alta și strigând „Salutare Portland!” în alternanță cu „Sal’tare N’ Awlins!” rostit cu cel mai bun accent creol care-i ieșea. Oricât îmi băteam capul cu reglajele de pe marginea cutiei, fotografiile nu surprindeau niciodată pe deplin eroismul lui Layton din acele clipe.

Odată, la cină, după una dintre expedițiile noastre, Layton zisese: „Putem învăța multe de la un râu, nu-i așa, tata?”. Și, cu toate că tata n-a scos un cuvânt, puteai să vezi, din felul în care și-a mâncat restul de piure, cât aprecia la fiul său genul acesta de gândire. Tata îl iubea pe Layton mai presus de orice altceva.

Pe veranda din spate Gracie depănușa, iar eu desenam hărți. Ticăind ritmic, aspersoarele irigau câmpurile fermei; în orchestrația lor monotonă,

VESTUL

luna august copleșea totul în jur: fierbinte, zăpușitoare, dar de neasemuit. Montana strălucea în soarele verii. Cu doar o săptămână în urmă privisem revărsarea molcomă și tăcută a zorilor peste creasta netedă, înveșmântată în brazi a Pionierilor. Stătusem treaz toată noaptea lucrând la o carte-caleidoscop ce suprapunea pe contururile unei vechi schițe a corpului uman, din vremea dinastiei Chin, un triptic de reprezentări navajo, shoshone și cheyenne ale funcționării interne a organismului.

În zorii zilei am ieșit pe veranda din spate în picioarele goale și confuz. Dar chiar și copleșit de oboseală tot simțeam vraja aparte a momentului, așa că mi-am prins degetul mic cu cealaltă mână pe la spate și am rămas așa până ce soarele a dezvelit în cele din urmă Pionierii și și-a înălțat către mine fața de nepătruns.

M-am așezat pe treptele verandei, uimit, iar aceasta a profitat de ocazie ca să inițieze o conversație:

Suntem doar noi doi, băiete, hai să cântăm împreună un cântec tăcut, a zis veranda.

Am treabă, am zis.

Ce fel de treabă?

Nu știu... la fermă.

Tu nu ești băiat de fermă.

Nu?

Nu fluieri melodii de cowboy și nu scuipi în cutii de tablă.

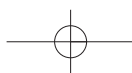
Nu-s bun la scuipat, am spus. Fac hărți.

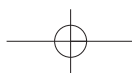
Hărți? a întrebat veranda. Ce-i aia, să faci hărți? Scuipă în cutii. Călarește munții. Ia-o ușor.

Sunt multe de pus pe hartă. N-am timp s-o iau ușor. De fapt, nici nu știu ce înseamnă asta.

Nu ești băiat de fermă. Ești un nătărău.

Nu sunt nătărău, am spus. Apoi: Chiar sunt nătărău?

OPERELE ALESE ALE LUI T.S. SPIVET

Ești singuratic, a rostit veranda.

Da?

El unde e?

Nu știu.

Ba știi.

Da.

Atunci stai jos și fluieră o melodie de cowboy singuratic.

N-am terminat cu hărțile. Mai sunt multe de cartografiat.

Prima hartă pe care am desenat-o a fost făcută de pe această verandă din spate.

Bună, Dumnezeu, de T.S. Spivet, 6 ani

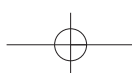

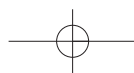
La vremea aceea credeam că aceste instrucțiuni erau utile la escaladarea bătrânului și capriciosului Munte Humbug, către rai, pentru a da mâna cu Dumnezeu. Privind retrospectiv, lipsa de rafinament a hărții nu se datorea exclusiv mâinilor nesigure de copil, ci și faptului că încă nu înțelesesem că harta unui loc nu era același lucru cu locul însuși. La șase ani, un băiat poate pătrunde în lumea reprezentată pe o hartă la fel de ușor ca în lumea reală.

În timp ce eu și Gracie depănușam, Dr. Clair a ieșit pe veranda din spate. Amândoi am ridicat privirea la auzul scârțâielilor bătrânei verande sub pașii ei. Între degetul mare și arătător ținea strâns un bold în al cărui capăt licărea un cărăbuș strălucitor, verde-albăstrui cu irizări metalice, pe care l-am recunoscut ca fiind un *Cicindela purpurea lauta*, o subspecie rară de cărăbuș-tigru din Oregon.

Mama era o femeie înaltă și osoasă, cu o piele atât de străvezie încât în Butte oamenii de pe stradă se opreau adesea să se uite la ea. Odată am auzit o femeie mai în vârstă, cu o pălărie de soare înflorată, exclamând către cel de lângă ea: „Ce încheieturi fragile!“ Și era adevărat: dacă n-ar fi fost mama mea, aș fi crezut că ceva nu-i în regulă cu ea.

Dr. Clair își ținea părul negru strâns la spate într-un coc, cu ajutorul a două bețișoare lustruite ce arătau ca niște oase. Și-l desfăcea doar noaptea, și doar în spatele ușilor închise. Când eram mai mici, Gracie și cu mine făceam cu rândul, pândind prin gaura cheii scena ascunsă a pieptănatului din spatele ușilor. Gaura cheii era prea mică pentru a putea vedea întreaga imagine: deslușeai doar mișcarea de du-te-vino a cotului, și iar du-te-vino, de parcă ar fi lucrat la o vârtelniță veche; sau, dacă te mișcai un pic, puteai fi îndeajuns de norocos încât să zărești și puțin din păr, pieptenele revenind iarăși și iarăși,

VESTUL

scotând sunetul acela ca un fâșâit moale. Gaura cheii, pânditul, fâșâitul: toate păreau, pe vremea aceea, delicios de obraznice.

Layton, ca și tata, nu era interesat de nimic care să aibă de-a face cu igiena ori cosmetica, motiv pentru care nu ni se alătura niciodată. Locul lui era cu tata pe câmp, la mânat vacile și la îmblânzit caii.

Dr. Clair purta o mulțime de bijuterii verzi care scoteau clinchete – cercei de crisolit, brățări mici de safir sclipitor. Până și lănișorul de la ochelari era din pietre verzi de malachit pe care le găsisese într-o expediție în India. Uneori, cu bețele acelea în păr și împodobirea silențioasă de smarald, mi se părea că arată ca un mestecăn primăvărativ gata să înflorească.

Pentru o clipă a rămas nemișcată, cu privirea ațintită asupra noastră: Gracie ținând între picioare găleata mare de tablă plină de știuleți galbeni, iar eu, stând pe scări cu carnetele și cu lupa cu dispozitiv de prindere pe frunte. Am privit-o la rândul nostru.

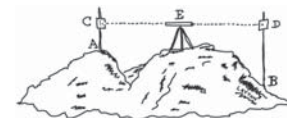
Apoi a zis:

- La telefon, T.S.
- Telefon? Pentru el? a întrebat Gracie, șocată.
- Da, Gracie, e pentru T.S., a zis Dr. Clair, nu fără o anume satisfacție.
- Cine mă caută? am întrebat.
- Nu știu sigur cine e. N-am întrebat, a zis mama, încă răsucind în lumină cărăbușul-tigru. Dr. Clair era genul de mamă care te-ar fi învățat tabelul lui Mendeleev în timp ce te hrănea cu biberonul, dar nu și genul care, în epoca terorismului global și a răpitorilor de copii, să fi întrebat cine îi suna copilul.

Curiozitatea mea în privința apelului telefonic era complicată de faptul că eram în mijlocul întocmirii hărții, și o hartă neterminată îmi lăsa întotdeauna o ușoară mâncărime în fundul gâtului.

Sincer să fiu, și eu, ca și Gracie, am fost surprins de telefon, fiindcă aveam doar doi prieteni:

Charlie. Charlie era un băiat cu păr blond spălăcit, dintr-o clasă mai mică, întotdeauna dornic să mă ajute în orice expediție de cartografiere care-l ducea în munți, departe de rulota familiei sale din South Butte, unde mama lui stătea într-un șezlong cât era ziua de lungă, ținând să-i curgă apă dintr-un furtun de grădină peste picioarele enorme. Charlie aproape că părea să fie pe jumătate capră de munte, părând cel mai în largul său când stătea pe pante de cel puțin 45°, ținând ridicat bastonul de marcaj colorat în portocaliu deschis, în timp ce eu îl observam de peste vale.

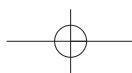
Dr. Terrence Yorn. Dr. Yorn era profesor de entomologie la Universitatea de Stat Montana din Bozeman, și totodată mentorul meu. Dr. Clair ne făcuse inițial cunoștință, la Picnicul Cărăbușului din sud-vestul Montanei. Picnic la care mă plictisiseram îngrozitor până să-l cunosc pe Dr. Yorn. Cu farfuriile pline cu salată de cartofi, discutaserăm trei ore încheiate despre longitudine. Dr. Yorn a fost cel care m-a încurajat (recunosc, fără știrea mamei) să-mi trimit lucrările la *Science* și *Smithsonian*. Într-un fel, cred că poate fi numit „tatăl meu științific“.

Theodolitul Jimney
Dr. Yorn mi-a dăruit theodolitul după prima apariție în *Smithsonian*.

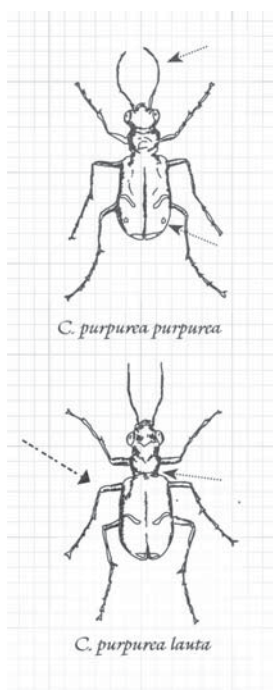
JIMNEY

OPERELE ALESE ALE LUI T.S. SPIVET

Pe harta „Gracie Depănușând Porumb nr. 6“, pusesem numeralul 1 mic acolo unde apuca mai întâi, de capăt, știuletele cu pănuși. Apoi zvâcnea în jos de trei ori, fâș, fâș, fâș, iar mișcarea aceasta o reprezentam prin trei săgeți, deși una era mai mică decât celelalte, fiindcă primul gest era mereu puțințel mai dur – trebuia învinsă inerția inițială a știuletelui. Îmi place sunetul scos de pănuși când sunt sfâșiate. Violența zgomotului, plesnetul continuu și îndepărtatul firelor organice mătăsoase mă făceau să mă gândesc la cineva care face bucăți o pereche de pantaloni scumpi, posibil italienesti, într-un acces de nebunie pe care mai târziu s-ar putea să-l regrete. Cel puțin așa depănușa Gracie porumbul, sau îi lua coaja³, cum spuneam uneori – cam răutăcios, aș putea adăuga, fiindcă dintr-un motiv care-mi scăpa, mama se supăra când făceam astfel de jocuri de cuvinte. Nu puteai s-o învinovățești, chiar nu – era cercetător al gândacilor și-și petrecuse aproape întreaga viață de adult analizând ființe foarte mici sub lupă și clasificându-le apoi cu precizie în familii și suprafamilii, specii și subspecii, potrivit trăsăturilor fizice și evolutive. Aveam chiar și o fotografie a lui Carolus Linnaeus, inventatorul suedez al sistemului modern de clasificare taxonomică, atârnată deasupra șemineului, care stârnea proteste tăcute dar continue din partea tatei. Așa că, într-un fel, era normal ca Dr. Clair să se enerveze când ziceam „creier“ în loc de „greier“ sau „aspa-rage“ în loc de „asparagus“, fiindcă meseria ei era să fie foarte atentă la cele mai mici detalii, pe care ochiul uman nu le poate vedea, și apoi să se asigure că prezența unui fir de păr pe vârful mandibulei sau prezența unor mici pete albe pe spatele elitrei denotă că respectivul cărăbuș este un *C. purpurea purpurea*, și nu un *C. purpurea lauta*. Personal, consideram că mama ar trebui să-și facă mai puține griji în privința jocurilor mele de cuvinte, un fel de aerobică mentală pe care o practică toți băieții sănătoși de doisprezece ani, și, în schimb, să fie mai atentă la ușoara nebunie care pune stăpânire pe Gracie când rupea pănușile, fiindcă acțiunea asta era cu totul

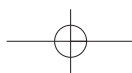

Indentificarea subspeciilor de Cărbuș-Tigru al Potecii Vacii din Carnetul R23

Dr. Clair nu a văzut încă aceste desene. Nu mi le-a solicitat și m-am temut că o să se supere că m-am amestecat în domeniul ei de excelență.

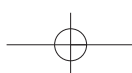
³ În original joc de cuvinte între „shucked the husks“ și „husked the shucks“. (n.t.)

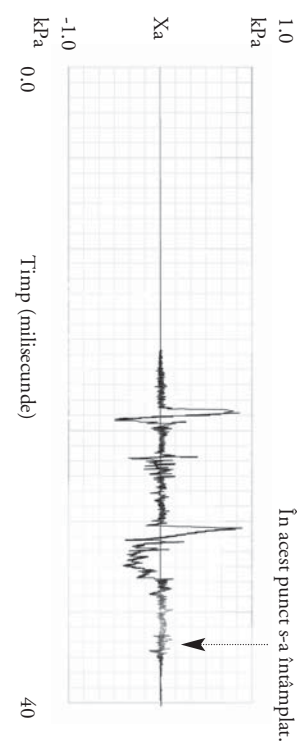

împotriva firii ei de adult de bună credință încătușat în trupul unei fete de șaisprezece ani, și care mie mi se părea că denotă o furie reprimată. Cred însă că pot afirma liniștit că, deși Gracie era cu patru ani mai mare ca mine, era cu mulți ani în urma mea în termeni de maturitate, bun simț, cunoașterea cutumelor din societate și înțelegerea atitudinii dramatice. Poate că expresia de rătăcire ce-i stăruia pe față în timp ce depănușa porumbul era doar atât: o expresie studiată, o aluzie în plus la faptul că Gracie era o actriță neînțeleasă care-și îmbunătățește jocul practicând una dintre numeroasele corvoade banale la o fermă din Montana. Posibil, însă eram mai înclinat să cred că, dincolo de exteriorul imaculat, era pur și simplu țicnită.

Of, Gracie! Dr. Clair a zis că a fost absolut nemaipomenită în rolul principal din *Pirații din Penzance*, jucat pe scena liceului, la care eu nu putusem veni fiindcă lucram la o hartă comportamentală pentru revista *Science*, a felului în care femela de scarabeu de bălegar australian, *Ontophagus sagittarius*, își folosește coarnele în timpul copulației. Nu i-am spus lui Dr. Clair despre proiectul ăsta. Doar m-am plâns de dureri de stomac și apoi l-am făcut pe Foartebine să înghită niște salvie și să vomite pe toată veranda, după care am pretins că eu am fost, că eu am mâncat salvia, oasele de șoareci și mâncarea pentru câini. Gracie a fost probabil fascinantă în rolul soției piratului. Era oricum o femeie fascinantă și probabil cea mai cu capul pe umeri din familie, fiindcă altfel, dacă te uitați bine, Dr. Clair era un coleopterist nechibzuit care de douăzeci de ani vâna o specie fantomă de cărăbuș – călugărul-tigru, *Cicindela nosferatie* – despre care nici măcar ea nu era sigură că există; iar tatăl meu, Tecumseh Elijah Spivet, era un împlânzitor de cai tăcut și îngândurat, în stare să intre undeva, să zică ceva gen „nu poți să fraierești un greiere“, după care pur și simplu să iasă, genul de om născut, poate, cu o sută de ani prea târziu.

Și mai era și fratele meu mai mic, Layton Housling Spivet, singurul băiat Spivet care, de cinci generații încoace, nu fusese botezat Tecumseh. Însă Layton a murit în februarie trecut, într-un accident cu o armă, în hambar, despre care nimeni n-a mai vorbit niciodată de atunci. Eram și eu cu el, măsurând focurile de armă. Nu știu ce n-a mers cum trebuia.

**Foc de armă nr. 21
din Carnetul A345**

După aceea i-am strecurat numele în topografia tuturor hărților mele.

OPERELE ALESE ALE LUI T.S. SPIVET

– Probabil că s-a săturat să aștepte, T.S. Ai face bine să te duci la telefon, a spus Dr. Clair. Sigur descoperise ceva interesant la exemplarul de *C. purpurea lauta* înfipt în bold, fiindcă sprâncenele i s-au ridicat, au coborât și s-au înălțat iarăși, apoi s-a răsucit pe călcâie și-a dispărut la loc în casă.

– O să termin de depănușat, a zis Gracie.

– Să nu îndrăznești, am zis.

– O să termin, a rostit ea cu fermitate.

– Dacă faci asta, am spus, n-o să te mai ajut anul ăsta cu costumul de Halloween.

Auzind un asemenea lucru, Gracie s-a oprit și a cântărit gravitatea amenințării, apoi a zis:

– O să termin.

Și a apucat amenințător știuletele.

Mi-am scos cu grijă mecanismul de prindere al lupei, am închis carnetul și am pus creionul cu care făceam schița în diagonală peste el, ca să-i transmit astfel lui Gracie că urma să mă întorc repede, că afacerea asta cu harta depănușatului nu era încheiată.

Trecând prin dreptul biroului am văzut-o pe Dr. Clair luptându-se cu greutatea unui gigantic dicționar de taxonomie, ținând uriașul tom doar cu o mână, în vreme ce cu cealaltă încă înălța în aer cărăbușul înțepat. Era genul de imagine pe care mi-o voi aminti mereu, și atunci când mama nu va mai fi printre noi: echilibrul dintre un exemplar delicat și greutatea sistemului căruia îi aparținea.

Ca să ajung în bucătărie, unde se afla telefonul, puteam aborda o mulțime de rute, fiecare cu avantaje și dezavantaje: Traseul Holuri-Cămară era cel mai direct, dar totodată și cel mai plictisitor; Traseul Sus-Jos pe Scări era cel mai bun pentru condiția fizică, însă schimbarea implicită de altitudine mă cam ametea. În grabă însă, m-am decis asupra unei rute pe care-o foloseam

VESTUL

arareori, în special când tata avea de lucru pe-afară. Am deschis cu grijă ușa simplă de pin și mi-am croit drum prin întunericul îmbrăcat în piele al Camerei de Răgaz.

Camera de Răgaz era singura încăpere din casă în mod indiscutabil a Tatei. Pretindea posesia asupra ei cu o înverșunare tăcută pe care nu voiai s-o pui la încercare. Tata rareori scotea o vorbă în afară de mormăieli, însă o dată, la cină, când Gracie o tot ținea că ar trebui să facem din Camera de Răgaz o cameră de zi mai normală, unde oamenii „normali” să se simtă înclinați să se relaxeze și să aibă conversații „normale”, a început să pufăie ușor deasupra piureului, până ce am auzit un soi de poc-și-clinc și când am ridicat ochii cu toții am văzut că strânsese în palmă paharul de whisky până-l făcuse țândări. Lui Layton i-a plăcut asta la nebunie. Mi-l amintesc plăcându-i asta.

– Țsta-i ultimul loc din casă unde pot să m-așez și să-mi zvârl cizmele din picioare, a spus tata, cu sângele șiroindu-i din mână peste cartofi. Și așa a rămas.

Camera de Răgaz era un fel de muzeu. Cu puțin înainte să moară, străbunicul Tecumseh Reginald Spivet (vezi coloana Tecumseh) îi dăruise tatălui meu, pe cale de a împlini șase ani, o pepită de cupru anaconda. O adusese de prin minele în care lucrase pe la începutul secolului trecut, când Butte prospera de pe urma cuprului, fiind cel mai mare oraș dintre Minneapolis și Seattle. Bucata de cupru îl vrăjise cumva pe tata, fiindcă de atunci își făcuse obiceiul de a colecționa tot felul de fleacuri și obiecte de recuzită ale vastei scene înconjurătoare.

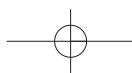
Pe peretele dinspre nord al Camerei de Răgaz, lângă un crucifix mare pe care tata îl atinge în fiecare dimineață, era un altar dedicat lui Billy the Kid, luminat timid de un singur bec și decorat cu piei de șarpe cu clopoței, pinteni prăfuiți și un bătrân Colt 45, dispuse împrejurul unui portret al infamului tâlhar de prerie. Tata și Layton truseră din greu să construiască ansamblul.

- MORTI
- TECUMSEH TEARHO SPIVET (1851-1917)*
- TECUMSEH REGINALD SPIVET (1878-1965)
- TECUMSEH PERRYMORE SPIVET (1917-1978)
- VII
- TECUMSEH ELIJAH SPIVET (1959-)
- TECUMSEH SPARROW SPIVET (1995-)

* Tatăl lui Reginald (și stră-străbunicul meu) s-a născut de fapt lângă Helsinki, cu numele de Terho Sievä, care în finlandeză înseamnă, aproximativ, „Domnul Ghindă Arătoasă”. Este posibil să fi simțit o adevărată ușurare când biroul de imigrație din Ellis Island i-a stălcit numele în Tearho Spivet și un nou nume de familie s-a creat astfel dintr-o trăsătură greșită de condei. În drum spre vest, ca să lucreze în minele din Butte, s-a întâmplat ca Tearho să poposească într-o tavernă dărăpănată din Ohio suficient de mult cât să audă un bețiv, ce pretindea a fi pe jumătate Navaho, spunând o poveste mult înfrumusețată despre marele războinic Tecumseh din tribul shawnee. Când povestea a ajuns la partea în care Tecumseh reușește să-l înfrunte pentru ultima dată pe Omul Alb în Bătălia Tamisei, stră-străbunicul meu a început să plângă în surdina, deși se presupunea că este unul din acei finlandezi căliți. În bătălie, după ce Tecumseh a fost doborât de doi plumbi primitivi în piept, oamenii generalului Proctor l-au scalpat și i-au mutilat trupul făcându-l de nerecunoscut, apoi l-au aruncat într-o groapă comună. Tearho a ieșit din tavernă cu un nume nou într-o țară nouă.

Cel puțin, așa spune povestea – cu istorisirile astea vechi nu se știe niciodată.

Unui observator din afară i s-ar fi părut, poate, bizar să vadă cum lui Dumnezeu și unui nelegiuit li se arată același respect, dar așa mergeau lucrurile la ferma Copperton: tata se călăuzea deopotrivă după nerostitul Cod al Cowboy-ului, înfățișat în preaiubitele sale westernuri, și după versetele biblice.

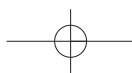
Pentru Layton această Cameră de Răgaz era cel mai grozav lucru de la inventarea brânzei la grătar. Duminica, după slujbă, el și tata se așezau în fața televizorului și se uitau toată după-masa la westernurile ce curgeau neîntrerupt pe ecranul televizorului așezat în colțul de sud-est al încăperii. În spatele acestuia se afla o colecție vastă, dar atent alcătuită de casete video. *Râul Roșu, Diligența, Căutătorii, Draga mea Clementine, Cine l-a împușcat pe Liberty Valance?, Monte Walsh, Comoara din Sierra Madre* – eu nu mă uitam la ele cu nesăț, ca tata și Layton, dar fusesem expus la ele, prin osmoză, de atâtea ori, încât păreau mai puțin bucăți de cinematografie, cât mai degrabă niște vise dintre cele mai intime care se tot repetau. Mă întorceam adesea de la școală și dădeam peste răpăitul înfundat al armelor sau peste copitele tropăind asudate în televizorul acela ciudat, versiunea tatei pentru flacăra eternă. Era prea ocupat ca să se poată uita în mijlocul zilei, dar cred că se consola cu gândul că înăuntru povestea continua în vreme ce el își făcea de lucru pe-afară.

Și totuși televizorul nu era singurul lucru ce crea „atmosferă” în Camera de Răgaz. Locul era plin de tot felul de obiecte de cowboy: lasouri, bucăți de căpestre, frâie, scări, cizme găurite după ce bătuseră mii de mile de prerie, câni de cafea, până și o pereche de ciorapi de damă purtați cândva de un fermier excentric din Oklahoma ce susținea că ciorapii îl ajută să se țină drept în șa. Peste tot prin Camera de Răgaz se găseau fotografii încețoșate ori pe punctul de-a se îngălbeni, cu oameni fără nume pe cai fără nume. Williams Unsurosul călărind pe bătrânul și nebunul Licurici, cu silueta elastică imposibil de contorsionată, dar reușind cumva să se țină pe spatele bestiei năvălășe. Era ca imaginea unui mariaj reușit.

„Orice cameră are o „atmosferă”.”

Asta am învățat-o de la Gracie care, pentru o perioadă scurtă, acum doi ani, începuse să se dea mare că poate citi auzurile oamenilor. Atmosfera pe care o simțea intrând în Camera de Răgaz era una de puternică nostalgie după Vest, care te izbea în valuri. În parte din cauza mirosului: piele veche pătată de whisky, duhoare de cal mort de la pătura indiană, ceva iz de mușchi de la fotografii, dar sub toate acestea se simțea un miros ca de praf de prerie abia așezat, de parcă ai fi pășit pe un câmp pe unde tocmai a trecut în galop un grup de cowboy; bocănitul copitelor, încheștarea antebrațelor arse de soare, și uite că norul de praf revine ușor pe pământ, semnele trecerii omului și calului reșezându-se la locul lor, lăsând în urmă doar ecoul trecerii lor. Pășea în Camera de Răgaz și te simțea de parcă tocmai ai fi pierdut ceva important, de parcă lumea tocmai s-ar fi liniștit după o perioadă plină de aventuri. Era, drept să spun, un sentiment de tristețe care se potrivea cu expresia de pe fața tatălui meu când se așeza în Cameră după o zi de muncă la câmp.

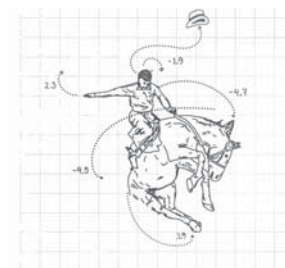

VESTUL

Pe peretele dinspre vest, în spatele căruia soarele apunea seară de seară, tata atârname o pătură indiană din păr de cal și un portret al primului Tecumseh împreună cu fratele său, profetul shawnee Tenskwautawa. Deasupra căminului, îndreptată către o scenă a Nașterii din porțelan, se afla o statuie de marmură a bărbosului zeu finlandez Väinämöinen, despre care tata susținea că fusese de fapt primul cowboy, înainte să existe un Vest de cutreierat. Nu vedea nicio contradicție în alăturarea dintre zeii păgâni și scena Nașterii lui Cristos. „Cristos îi iubește pe toți cowboy-i“, îi plăcea să spună.

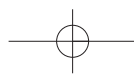
Dacă mă-ntrebai pe mine – deși tata n-o făcea niciodată – mausoleul Vestului de Odinioară, realizat de dl T.E. Spivet, păstra amintirea unei lumi care nu existase, de fapt, niciodată. Sigur că la sfârșitul secolului al XIX-lea încă mai existau cowboy adevărați, dar, la vremea când Hollywoodul începuse să înfățișeze Vestul în westernuri, baronii împărțiseră de mult vastele câmpii în ferme împrejmuite cu sârmă ghimpată, iar vremurile mânatului prin prerie apuseseră de-a binelea. Bărbați cu pinteni, cizme și pălării Stetson arse de soare nu mai adunau vitele pe întinderile pline de măracini ale Texasului ca să le ducă o mie de mile spre nord străbătând ținuturile vaste locuite de indieni Comanche și Dakota ostili pentru a ajunge, în cele din urmă, la unul dintre depourile de cale ferată pline de zarvă din Kansas, unde cirezile apucau calea estului. Tatăl meu era atras, cred, nu atât de adevărații cowboy și de mânatul cirezilor, cât de ecoul melancolic al acestor expediții, o melancolie ce marca fiecare cadru din fiecare film aflat în colecția din spatele televizorului. Această amintire falsificată – nici măcar amintirea lui falsă, ci o amintire colectivă falsificată – îl îndemna pe tata să se așeze în Camera lui de Răgaz, să-și lase cizmele la ușă și să ducă la gură paharul de whisky o dată la patruzeci și cinci de secunde, cu o regularitate fenomenală.

Poate că nu l-am bătut la cap pe tata în privința hermeneuticii contradictorii a Camerei de Răgaz nu doar fiindcă m-aș fi pricopsit cu niște răcnete de prima

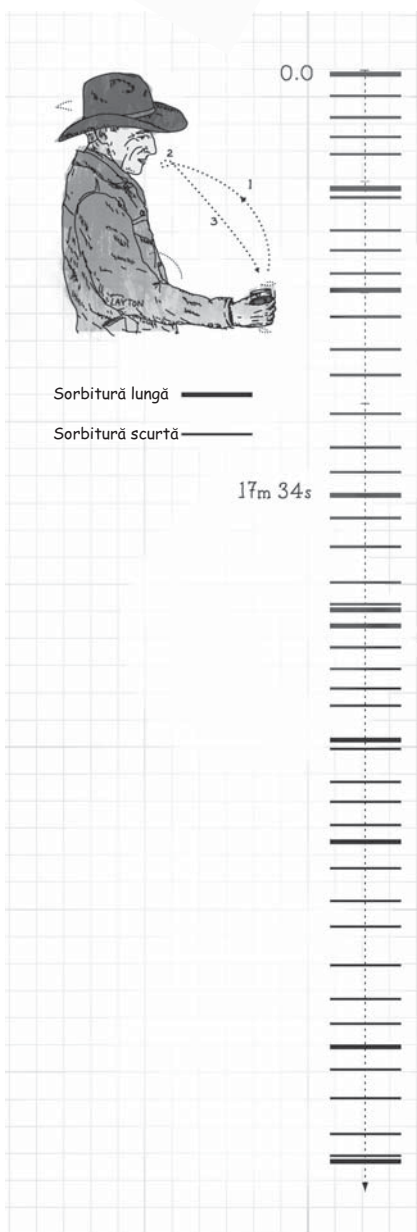

Williams Unsurosul reprezentat în Vectori de Mișcare din Carnetul A46

*Tata bea whisky cu
o Regularitate Senzatională
din Carnetul A99*

OPERELE ALESE ALE LUI T.S. SPIVET

mână, ci fiindcă și eu, la rândul-mi, îmi recunosc vinovăția de a fi cochetat cu o anumită nostalgie a Vestului de Odinioară. Sâmbetele mă învârteam de-un drum până-n oraș și-mi aduceam omagiul arhivelor din Butte. Aici, înarmat cu un suc de fructe și cu lupa prinsă pe frunte, mă cocoșam studiind hărțile istorice făcute de Lewis, Frémont și guvernatorul Warren. Vestul era pe-atunci o întindere vastă, iar acești cartografi timpurii din Corpul Inginerilor Topografi își beau cafeaua fără zahăr dimineața, în spatele căruțelor cu coviltir, și se uitau la munții fără nume pe care, până la sfârșitul zilei, aveau să-i adauge corpului cartografic ce se extindea cu iuțeală. Erau cuceritori în sensul cel mai propriu al termenului, fiindcă pe parcursul secolului al XIX-lea transferaseră vastul și necunoscutul continent, bucată cu bucată, în uriașa mașinărie a lucrurilor cunoscute, cartografiate, văzute – transferate din mitologie în domeniul științei empirice. Pentru mine, acest transfer însemna Vestul de Odinioară: avansul inevitabil al cunoașterii, caroierea de neoprit a marelui teritoriu de dincolo de Mississippi într-o hartă ca oricare alta.

Propriul meu muzeu al Vestului se afla sus, la mine în cameră, în copiiile după hărțile, diagramele științifice și schițele de observație ale lui Lewis și Clark. Dacă apăreai la ușa mea într-o zi caldă de vară și mă întrebai de ce tot copiez lucrările pe care le știu greșite, n-aș fi știut ce să-ți spun în afară de asta: niciodată n-a existat o hartă perfectă, iar adevărul și frumosul n-au coexistat niciodată pentru prea multă vreme.

– Alo? am zis în receptor.

Mi-am înfășurat firul în jurul degetului mic.

